

Gunther Cornelissen

Mathematisch Instituut

Universiteit Utrecht

Postbus 80010

3508 TA Utrecht

cornelis@math.uu.nl

Boekbespreking Requiem voor Newton

Turks fruit der natuurkunde

Van mathematisch fysicus Klaas Landsman is deze zomer het boek 'Requiem voor Newton' verschenen. In de landelijke pers is er ruim aandacht aan besteed. Welke indruk maakt het boek op een vakgenoot? Gunther Cornelissen is onderzoeker op het gebied van de arithmetische algebraïsche meetkunde en verwerfde in 2003 een vidi-beurs van het NWO voor het project 'Non-archimedean Geometry and Automorphic Forms'. Hij geeft zijn mening over het boek.

Om een indruk te geven van het boek, confronteer ik u graag met het volgende fragment.

"Met de ICE naar Bonn gekomen zijnde, begaf ik mij die zondag rechtstreeks naar het Max-Planck Institut für Mathematik, mij niet realiserende dat dit gerenommeerde wiskundige instituut uiteraard op zulk een rustdag officieel gesloten is. Maar niet getalmd, ik verwijfde enige minuten voor de gesloten deur tot vrijwel ogenblikkelijk een zwaar bebrild type met versleten jeans, rugzak en Russisch accent de deur voor mij opende en zich, zonder verder één woord met mij te wisselen, zwijzaam in zijn kamer terugtrok om zich aldaar aan de dagelijkse wiskunstige arbeid te wijden. Meteen ging ik naar de leszaal, waar ik oog in oog kwam te staan met de buste van

Max Planck *himself*.

Terwijl ik de beeltenis kort bevoelde en in vervoering raakte —dit was per slot van rekening de man van het kwantum, waaraan ik mijn tot op heden vrij korte edoch gehele wetenschappelijke leven had gewijd— betrad een lieftalig ogende jongedame de ruimte, en zei in perfect Duits "Hi, ik ben Hellen". Ik keek diep in haar ogen en onze lippen naderden elkaar, toen een oudere man met vettige haren op gympen de zaal binnenkwam. Daarop stak Hellen een sigaret op en vroeg "Wat is eigenlijk étale cohomologie?" Ik antwoordde kuchend: [Hier wordt een monoloog van drie bladzijden weggelaten, voorzien van honderd eindnoten] "Aha", zei Hellen. Ik vervolgde rochelend: [nog een monoloog van een aantal pagina's] Hierop bereikte de sigarettenrook het plafond en schalde het brandalarm.

De man met de vettige haren bleek Korstmos te heten en nog zo dom niet te zijn. Omdat des avonds in de opera van Bonn een recital plaatsvond van de beroemde Cecilia Bartoli, begaven wij ons ten gepasten tijde richting *Beethovenhalle* en raakten in extase tijdens de aria "Quando? Quanto?".¹

Toen wij uit het gebouw traden, sprong Hellen plotseling tevoorschijn uit één van de bosjes voor de ingang, en zei, nog voor wij

koud gerstenat tot ons konden nemen: "Maar hoe vergelijk je étale en kristallijne cohomologie?" Ik vervolgde mijn antwoord van des middags: "Die Grothendieck was een linkse zweverige . . . , maar hij bedacht wel dat als X een gesepareerd² schema is, [hier worden nog eens drie bladzijden met honderd eindnoten weggelaten]."

Een non-recensie

Dit is eigenlijk een non-recensie van het boek *Requiem voor Newton* van Klaas Landsman. Ik kan het boek niet echt als doorsnee lezer bespreken, omdat ik de auteur persoonlijk ken, veel sympathie voor hem voel, maar hem dus door het boek heen zie staan. De meeste feiten uit het boek ken ik uit mijn wiskundig-natuurkundige studietijd. Bovendien heb ik de fout gemaakt het boek als roman te lezen in plaats van het populair-wetenschappelijk werk dat het eigenlijk is. Al deze karakteristieken maken mij tot ontypische lezer, maar misschien binnen het NAW-publiek dan weer niet. Voor lezers van dit blad is mijn recensie wellicht toch van waarde.

Bovenstaand fragment is niet uit het boek afkomstig; het is een eigen parodie op het boek van Landsman, maar dan met een wiskundige post-doc in Bonn in de hoofdrol.